

ชื่อเรื่อง การศึกษาต้นทุนบริการของโรงพยาบาลศรีสะเกษเพื่อการบริหาร – ระยะเริ่มต้น

ชื่อผู้วิจัย นางซินสา พระโสภา งานบัญชี ฝ่ายการเงินและพัสดุ พร้อมทีมงาน และ คณะกรรมการจัดทำ
ต้นทุนโรงพยาบาลศรีสะเกษ

บทนำและวัตถุประสงค์ : เนื่องจากในปีที่ผ่านมาโรงพยาบาลของรัฐจำนวนมากประสบภาวะวิกฤติ
ระดับ ๗ หรือประสบปัญหาขาดทุนขั้นรุนแรงจากการดำเนินงาน โรงพยาบาลศรีสะเกษ ถือเป็นโรงพยาบาล
ของรัฐแห่งหนึ่ง ที่มีขนาดใหญ่ ต้องให้บริการแก่ประชาชนจำนวนมาก ในทุกกลุ่มสิทธิ และทุกกองทุน เพื่อ
สนองนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้ประชาชนทุกคนได้รับบริการที่มีมาตรฐานและคุณภาพที่เท่าเทียมกัน
โรงพยาบาลได้รับงบประมาณซึ่งรัฐได้จัดสรรให้ในอัตรา ต่อหัวประชากร ซึ่งเป็นจำนวนค่อนข้างคงที่ ทำให้
รายรับถูกจำกัด ดังนั้นทางออกของการควบคุมคุณภาพบริการภายใต้งบประมาณที่จำกัด จึงต้องหาแนวทาง
ควบคุมต้นทุนหรือค่าใช้จ่าย และเพิ่มรายได้ หรือค่านึงถึงมูลค่าของการลงทุน ซึ่งถือเป็นหัวใจของการ
บริหารการเงินการคลังให้มีประสิทธิภาพ การศึกษาต้นทุนต่อหน่วยบริการยังช่วยให้ทราบถึงต้นทุนขั้นต่ำเพื่อ
ให้บริการตามมาตรฐานของรัฐ และใช้จัดทำแผนการเงินการคลังของโรงพยาบาลอย่างเหมาะสม

วิธีการศึกษา : ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ผู้วิจัยศึกษาต้นทุนบริการโรงพยาบาลศรีสะเกษ โดยกำหนด
หน่วยต้นทุนกลางจากหน่วยเบิก ตามเกณฑ์คุณลักษณะของหน่วยต้นทุนมาตรฐาน ใช้ข้อมูลทางบัญชี และ
ข้อมูลบริการผู้ป่วยในปี ๒๕๕๕ จากระบบฐานข้อมูลของโรงพยาบาล และจากการสำรวจข้อมูลเกณฑ์
กระจายทุนและรายได้จากทุกหน่วยต้นทุน มาเรียบเรียงและวิเคราะห์ในเบื้องต้นด้วยโปรแกรม Microsoft
Excel เพื่อคำนวณกระจายต้นทุนและรายได้ ก่อนนำไปวิเคราะห์ในเชิงทุนด้วยโปรแกรม Cost Data และ
โปรแกรม Cost Project

ผลการศึกษา : จากการศึกษาในเบื้องต้นสามารถคำนวณต้นทุนทางตรงรายหน่วยงาน ต้นทุน
ทางอ้อมหลังการกระจายไปหน่วยต้นทุนบริการ และคำนวณต้นทุนบริการรวมได้ทั้งสิ้น จำนวน ๑๐๕๖.๙๔
ล้านบาทเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับรายรับจากการบริการรวมทั้งปีจำนวน ๘๙๘.๗๓ ล้านบาทการวิเคราะห์ใน
ภาพรวมโรงพยาบาลมีต้นทุนต่อการบริการ (cost to charge ratio) เท่ากับ ๑.๑๗ และมีผลการดำเนินงาน
ขาดทุน เท่ากับ ๑๕๖.๓๖ ล้านบาท แต่เมื่อพิจารณาต้นทุนของแต่ละบริการ มีบางรายการที่ได้กำไร และบาง
รายการขาดทุน

สรุปและข้อเสนอแนะ : เมื่อกำหนดต้นทุนต่อการบริการ (cost to charge ratio) โดยอัตราเฉลี่ยได้
เท่ากับ ๐.๙๙ แสดงถึงผลการดำเนินงานโดยเฉลี่ยแล้วยังมีกำไรอยู่บ้าง เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้ประสบผลสำเร็จ
สูงสุด ก่อนการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้พัฒนากิจกรรมบริการ ให้สามารถทำกำไรเพิ่มขึ้น โดยที่ไม่ทำให้ต้นทุน
สูงขึ้นตามก่อนพิจารณานำไปใช้ ควรมีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่นำมาคำนวณว่าถูกต้อง
ครบถ้วน และเกณฑ์ในการกระจาย ว่าเหมาะสมหรือไม่ เพื่อให้สามารถพัฒนากิจกรรมบริการได้อย่าง
เหมาะสม